

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การประกันชีวิตนับว่าเป็นวิธีการหนึ่ง ที่เหมาะสมแก่การสร้างหลักประกันอันมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัว การประกันชีวิตจึงเป็นวิธีการออมทรัพย์ที่เป็นที่เข้าใจและยอมรับของประชาชน¹ นอกจากการประกันชีวิตจะให้ความคุ้มครองตัวผู้เอาประกันชีวิต ครอบครัวของผู้เอาประกันชีวิตและผู้ที่มีความสัมพันธ์กันในทางเศรษฐกิจแล้ว เบี้ยประกันชีวิตยังเป็นเงินออมระยะยาวซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจประกันชีวิตสามารถนำไปลงทุนในรูปแบบต่างๆ ได้ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดอันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ

สัญญาประกันชีวิต² เป็นสัญญาซึ่งผู้รับประกันชีวิตจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้สืบทอดของเขา ในเมื่อผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้ถูกเอาประกันชีวิตตาย หรือยังมีชีวิตอยู่จนถึงเวลาอันได้ตกลงกำหนดไว้ และผู้เอาประกันชีวิตตกลงส่งเบี้ยประกันชีวิตในการนี้

เนื่องจากสัญญาประกันชีวิต มีลักษณะเป็นสัญญาต่างตอบแทนที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างบริษัทผู้รับประกันชีวิตกับผู้เอาประกันชีวิต และยังเป็นสัญญาที่ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคต³ บริษัทประกันชีวิตจึงต้องมีฐานะการเงินที่มั่นคงและมีสภาพคล่องทางการเงินที่ดี⁴ เพื่อให้มีความสามารถที่จะรับภาระชดใช้หนี้สินได้ทุกขณะและทันท่วงที ดังนั้นกรมการประกันภัยจึงต้องกำกับดูแลการประกอบธุรกิจของบริษัทประกันชีวิต เพื่อให้บริษัทประกันชีวิตมีฐานะการเงินที่มีความมั่นคง

¹ สมาคมประกันชีวิตไทย, "บทบาทของธุรกิจประกันชีวิต," วารสารการประกันภัย 101 (ตุลาคม-ธันวาคม 2544): 23-27.

² ป.พ.พ. มาตรา 861 ประกอบมาตรา 889

³ จิตติ ดิงคักทีย์, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประกันภัย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พ.ศ.2524), หน้า 8.

⁴ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, การกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : มีนาคม 2542), หน้า 43.

การกำกับดูแลทางด้านความมั่นคงทางการเงินของบริษัทประกันชีวิต ตามกรอบของ พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 ประกอบด้วย

1) การวางหลักทรัพย์ประกันไว้กับนายทะเบียน

พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 กำหนดเรื่องการวางหลักประกันของบริษัทประกันชีวิตไว้กับนายทะเบียนไว้ในมาตรา 20 ว่า บริษัทประกันชีวิตต้องวางหลักประกันมีมูลค่าตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งจำนวนหลักทรัพย์ที่บริษัทประกันชีวิตจะต้องวางไว้กับนายทะเบียนมีมูลค่าไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท ประเภทของหลักทรัพย์ประกันที่วางไว้กับนายทะเบียน อาจจะเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือทรัพย์สินอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจว่าบริษัทประกันชีวิตมีฐานะการเงินมั่นคง และมีหลักประกันที่สามารถชำระหนี้ตามสัญญาประกันชีวิตได้ กฎหมายจึงกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตต้องนำหลักทรัพย์มาวางประกันไว้กับนายทะเบียน ก่อนที่จะให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต

2) การดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุน

เงินกองทุน หมายถึง ทรัพย์สินส่วนที่เกินกว่าหนี้สินของบริษัทตามราคาประเมินทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทประกันชีวิต ซึ่งบริษัทประกันชีวิตจะต้องดำรงเงินกองทุนตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 ซึ่งกำหนดว่า “บริษัทต้องดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตลอดเวลาที่ประกอบธุรกิจประกันชีวิต เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสองของเงินสำรองตามมาตรา 23 แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่าห้าสิบล้านบาท ”

3) การจัดสรรเบี้ยประกันภัยไว้เป็นเงินสำรองประกันภัย

เบี้ยประกันภัยที่บริษัทประกันชีวิตรับจากผู้เอาประกันชีวิต เป็นการรับล่วงหน้า และมีภาระผูกพันที่จะต้องชดใช้เงินผลประโยชน์ตามสัญญาประกันชีวิต กฎหมายจึงกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตต้องจัดสรรเบี้ยประกันภัยจำนวนหนึ่งเป็นเงินสำรองไว้สำหรับชดใช้หนี้สินที่มีต่อผู้เอาประกันชีวิตตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 ซึ่งให้จัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด นอกจากนี้กฎหมายกำหนดให้เงินสำรองประกันภัยไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีตราบเท่าที่บริษัทยังไม่ได้เลิกกัน และให้เจ้าหน้าที่ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีบุริมสิทธิพิเศษเหนือเงินสำรองดังกล่าวเช่นเดียวกับหลักทรัพย์ประกันที่วางไว้กับนายทะเบียน

4) การกำหนดเงื่อนไขการลงทุน

การกำกับดูแลการลงทุนของธุรกิจประกันชีวิตของไทยในปัจจุบัน ตาม พ.ร.บ. ประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง คือ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการลงทุน ประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทประกันชีวิต ประกอบด้วยมาตรการที่สำคัญใน 3 รูปแบบ คือ

1.การกำหนดอัตราส่วนขั้นสูงในการลงทุนในหุ้น หรือหุ้นกู้ของบริษัทประกันภัยอื่น ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อป้องกันมิให้เกิดการถือหุ้นไขว้ (cross - holding) ระหว่างบริษัทประกันภัย ต่างๆ

2.การกำหนดอัตราส่วนขั้นสูงในการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง หรือสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ โดยมีการกำหนดเงื่อนไขและจำแนกอัตราส่วนขั้นสูงของการลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงแต่ละประเภทอย่างละเอียด ทั้งหุ้น หุ้นกู้ หรือหน่วยลงทุนของบริษัทอื่นที่ไม่ใช่บริษัทประกันภัย ตัวเงิน การให้กู้ยืม การซื้อหรือซื้อลดพันธบัตรรองค้ำประกันหรือรัฐวิสาหกิจ การฝากเงินกับบริษัทเงินทุน และการลงทุนนอกราชอาณาจักร การกำกับดูแลในส่วนนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้บริษัทประกันภัยมีความมั่นคงทางการเงินยิ่งขึ้น

3.การควบคุมอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำในการลงทุน ทั้งการซื้อตัวเงิน การให้กู้ยืม การฝากเงิน การรับอวัลตัวเงิน และการให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิง ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อป้องกันการโอนถ่ายผลกำไรจากธุรกิจประกันภัยไปสู่ธุรกิจอื่นโดยใช้การลงทุนบังหน้า

รัฐบาลได้เข้ามากำกับดูแลในเรื่องหลักประกันต่างๆ ของบริษัทประกันชีวิตให้เพียงพอ เพื่อให้ผู้เอาประกันชีวิตได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และเพื่อที่จะลดอัตราเสี่ยงจากความไม่มั่นคงของบริษัทประกันชีวิต ลดโอกาสที่บริษัทประกันชีวิตจะไม่สามารถจ่ายเงินเอาประกันชีวิตคืนแก่ผู้เอาประกันชีวิตได้ เพื่อช่วยให้สาธารณชนเกิดความเชื่อมั่นต่อความมั่นคงของธุรกิจประกันชีวิต⁵ เช่น กำหนดให้บริษัทประกันชีวิตต้องดำรงไว้ซึ่งสินทรัพย์ในระดับที่พอเพียงต่อภาระผูกพันที่มีภายใต้เงื่อนไขต่างๆ ซึ่งรวมไปถึงขนาดของเงินกองทุนและการตั้งเงินสำรองประเภทต่างๆ แต่อย่างไรก็ตาม เงื่อนไขขั้นต่ำที่ถูกกำหนดขึ้นตามกฎหมายก็ไม่ได้หมายความว่าสามารถขจัดความเสี่ยงที่ธุรกิจประกันชีวิตจะประสบปัญหาได้อย่างสมบูรณ์ และแม้ว่ากฎหมายจะให้

⁵ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, การกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย(กรุงเทพมหานคร: มีนาคม 2542), หน้า 43.

อำนาจรัฐเข้าไปแทรกแซง โดยให้กรรมการประกันภัยมีอำนาจในการเรียกให้บริษัทประกันชีวิตแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารควบคุมภายใน ตลอดจนการมีคำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในบางเรื่องได้ ซึ่งบริษัทประกันชีวิตก็มีหน้าที่ต้องปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่างๆ ให้เป็นไปตามคำสั่งของกรรมการประกันภัย

บริษัทประกันชีวิตถือเป็นสถาบันการเงินรูปแบบหนึ่ง⁶ แต่ไม่มีมาตรการรับประกันจำนวนเงินเอาประกันชีวิตของผู้เอาประกันชีวิตว่าจะได้รับเงินเอาประกันชีวิตคืนตามสัญญาประกันชีวิต ซึ่งต่างกับกรณีของธนาคารที่มีระบบประกันเงินฝาก โดยการประกันเงินฝากเป็นมาตรการทางกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองผู้ฝากเงินไม่ได้รับความเสียหาย หรือได้รับความเสียหายเพียงบางส่วนในกรณีที่สถาบันการเงินประสบปัญหา การมีสถาบันประกันเงินฝากเป็นการคุ้มครองผู้ฝากเงินให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนจำนวนหนึ่งตามวงเงินที่ได้กำหนดไว้ กรณีที่สถาบันการเงินไม่สามารถจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงินได้ เนื่องจากล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือปิดกิจการ ซึ่งสถาบันประกันเงินฝากยังมีอำนาจในการควบคุมและกำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีความมั่นคงอีกทางหนึ่งด้วย⁷

นอกจากนี้ การที่อัตราดอกเบี้ยลดลงทำให้ผลตอบแทนการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตลดลงตามไปด้วย⁸ ตัวอย่างที่ชัดเจน คือ กรณีของประเทศญี่ปุ่นซึ่งประสบภาวะวิกฤติจนผลตอบแทนการลงทุนไม่เพียงพอแม้แต่สำหรับจะจ่ายเงินปันผลแก่ผู้เอาประกันชีวิตในอัตรารับรองขั้นต่ำ (Guaranteed Rate) ทำให้เกิดมีการขายกิจการและควบกิจการเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศญี่ปุ่น⁹ ในปี 2000 บริษัทประกันภัยในญี่ปุ่น 5 บริษัท ประกอบด้วย บริษัทประกันชีวิต 4 บริษัท และบริษัทประกันวินาศภัย 1 บริษัท ประสบภาวะหนี้สินล้มพันตัว (insolvency) และในช่วงปลายปี 2000 บริษัท Chiyoda Mutual Life ซึ่งประสบภาวะสินทรัพย์น้อยกว่าหนี้สินตลอด 3 ไตรมาสแรกของปี 2000 เป็นบริษัทแรกที่เข้าสู่ระบบการกู้ฐานะ (rehabilitation process) อีก 2 อาทิตย์ถัดมา บริษัท Kyoei Life ก็ประสบสถานการณ์เดียวกันและเข้าสู่ระบบการ

⁶ ประพนอมศรี โสมขันเงิน, การเจรจาเปิดเสรีด้านการเงินใน WTO : ผลการเจรจาปี 2540(สวัสดิการกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2541), หน้า 1.

⁷ อุดม คำจันทร์, " มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ฝากเงิน." (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535), หน้า 47-51.

⁸ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, กองทุนประกันภัยในต่างประเทศ(กรุงเทพมหานคร: มีนาคม 2542), หน้า 76.

⁹ ชัชวาลย์ วัยมธุวรรณ, " ธุรกิจประกันชีวิตของประเทศญี่ปุ่น." วารสารการประกันภัย 96(ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 75. ซึ่งแปลและเรียบเรียงจากเอกสารชื่อ Tillinghast Consulting Actuaries ประจำเดือนกรกฎาคม 2542

กู้ฐานะเป็นบริษัทที่สอง บริษัทที่สามที่เข้าสู่ระบบการกู้ฐานะคือ บริษัท Tokyo Mutual ในเดือน มีนาคม 2001¹⁰

เมื่อบริษัทประกันชีวิตเข้าสู่ระบบการกู้ฐานะ (rehabilitation process) ศาลจะ แต่งตั้งผู้ดูแล (an administrator) ซึ่งเป็นผู้พิทักษ์ทางกฎหมาย (the legal trustee) เพื่อดูแลการกู้ฐานะของบริษัทประกันชีวิต และผู้ดูแลที่ศาลแต่งตั้งจะเป็นผู้เลือก the preliminary sponsor ซึ่งจะส่งผู้แทนมาร่วมในทีม business trustee ซึ่งมีหน้าที่ดูแลการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิตและการเตรียมพร้อมสำหรับการกู้ฐานะ และจะต้องทำงานให้สัมพันธ์กับทีม legal trustee¹¹

การแก้ไขกฎหมายธุรกิจประกันภัย (insurance business law) ในปี 1995 ของ ประเทศญี่ปุ่นเพื่อให้มีระบบคุ้มครองผู้เอาประกันภัยจากการล้มละลายของบริษัทประกันภัย ทำให้ มีการจัดตั้งองค์กรคุ้มครองผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัย (policyholder protection organization) ขึ้น¹² ซึ่งระบบการคุ้มครองผู้เอาประกันภัยที่แก้ไขใหม่นี้ มีความทันสมัยมากกว่าระบบเดิมมาก เพราะ ระบบเดิมนั้น การส่งเงินอุดหนุนเข้ากองทุนคุ้มครองผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัยจะเป็นไปด้วยความ สิ้นหวัง แต่ระบบที่แก้ไขใหม่นี้ บริษัทประกันชีวิตทุกบริษัทจะต้องส่งเงินอุดหนุนเข้ากองทุน คุ้มครองผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัย¹³

ในประเทศสหรัฐอเมริกา การกำหนดฐานะความมั่นคงของบริษัทประกันภัย สามารถกระทำได้หลายวิธี โดยทั่วไปแล้วอาจแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มแรก เป็นการ กำหนดในรูปของอัตราส่วน (fixed ratio) และเงินกองทุนที่ปรับตามความเสี่ยง (risk-based capital) กลุ่มที่สอง เป็นการกำหนดโดยอาศัยการทดสอบจากการสร้างแบบจำลองทางธุรกิจ ขึ้นมา (test based on more extensive risk or ruin theoretic modeling of the whole business) นอกจากนั้น ยังมีการกำหนดเงินกองทุนจากการทดสอบในหลายๆ สถานการณ์

¹⁰ กองนโยบายและระบบสารสนเทศ, "วิธีการกู้ฐานะบริษัทของธุรกิจประกันภัยในประเทศญี่ปุ่น," วารสารการประกันภัย 104(ตุลาคม-ธันวาคม 2544) : 45.

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 45-48.

¹² ชีวาลย์ ยัมมสุวรรณ, " ธุรกิจประกันชีวิตของประเทศญี่ปุ่น," วารสารการประกันภัย 96(ตุลาคม-ธันวาคม 2542) : 80. ซึ่งแปลและเรียบเรียงจากเอกสารชื่อ Tillinghast Consulting Actuaries ประจำปีเดือนกรกฎาคม 2542

¹³ Life Insurance Business in Japan 2001/2002, p.13-14.

(scenario testing) และในรูปของ dynamic solvency analysis¹⁴

ทุกๆ รัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดตั้งกองทุน (guaranty funds / guaranty associations) เพื่อช่วยเหลือบริษัทประกันชีวิตและเพื่อปกป้องผู้บริโภคในกรณีที่บริษัทประกันชีวิตต้องล้มละลายลง¹⁵ เมื่อบริษัทประกันชีวิตต้องประสบปัญหาทางการเงินและไม่สามารถใช้คืนเงินเอาประกันชีวิตตามสัญญาประกันชีวิตให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตได้ กองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต (the State Guaranty Association) จะเข้าแทรกแซงเพื่อช่วยเหลือและดำเนินการเพื่อให้ผู้เอาประกันชีวิตได้รับจำนวนเงินเอาประกันชีวิตของตนเอง

ดังนั้น ประเทศไทยควรมีการจัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต (The Assured's Protection Fund) เนื่องจากธุรกิจประกันชีวิตเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงและมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมาก และสัญญาประกันชีวิต (Life Insurance Contract) เป็นสัญญาที่มีลักษณะเป็นการเสี่ยงภัย โดยอาศัยการมีส่วนได้เสียที่สามารถเอาประกันภัยได้ซึ่งไม่แน่นอนว่า บริษัทประกันชีวิตอาจต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันชีวิตที่ตนทำไว้กับผู้เอาประกันชีวิตเมื่อใด นอกจากนี้สัญญาประกันชีวิตยังมีลักษณะเป็นการออมเงินอย่างหนึ่งคล้ายๆ กับการฝากเงินกับธนาคาร ดังนั้น การมีกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตจึงเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับธุรกิจประกันชีวิตของประเทศไทย เนื่องจากประชาชนจะมีความมั่นใจในความมั่นคงของบริษัทประกันชีวิต เพราะหากบริษัทประกันชีวิตมีปัญหาเรื่องการขาดสภาพคล่องทางการเงินหรือล้มละลายหรือปิดกิจการ จนไม่สามารถรับผิดชอบใช้จำนวนเงินเอาประกันชีวิตตามสัญญาประกันชีวิตได้ ผู้เอาประกันชีวิตก็ยังสามารถได้รับชดเชยจากกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต โดยแยกเงินกองทุนนี้ และจะต้องไม่นับรวมอยู่ในกองทรัพย์สินของลูกค้าหนี้ตามความหมายของกฎหมายล้มละลาย ทำให้ผู้เอาประกันชีวิตยังสามารถเรียกร้องจำนวนเงินเอาประกันชีวิตของตนคืนได้ ซึ่งกองทุนนี้จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับสถาบันประกันเงินฝากนั่นเอง

¹⁴ อรรถพล พิบูลชนพัฒนา, " การกำหนดฐานะความมั่นคงของธุรกิจประกันภัย," วารสารการประกันภัย 100 (ตุลาคม-ธันวาคม 2543): 16-18. ซึ่งแปลและเรียบเรียงจาก On Solvency, Solvency Assessments and Actuarial Issues: An IAIS Issues Paper Final Version, IAIS Sub-Committee on Solvency and Actuarial Issues, 15 March 2000

¹⁵ Life Insurance Principles & Practice (Dearborn Financial Publishing, Inc., 2001), p.24.

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 การเพิ่มมาตรการในการกำกับดูแลธุรกิจประกันชีวิต ในกรณีที่จะจัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตในประเทศไทย

ระบบการกำกับดูแลธุรกิจประกันชีวิต จะมีประสิทธิภาพและรวดเร็วทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบริษัทประกันชีวิตก็จะต้องมีเครื่องมือในการกำกับดูแลที่ดี ครอบคลุมถูกต้อง สามารถปฏิบัติการได้ในทันที เครื่องมือในการกำกับธุรกิจประกันชีวิตที่ดีที่สุดในปัจจุบัน ก็คือระบบการตรวจสอบและระบบการเตือนภัย ซึ่งต้องปฏิบัติการประสานงานกันเป็นอย่างดีจึงจะเกิดประสิทธิผลในการกำกับดูแลธุรกิจประกันชีวิต

มาตรการในการกำกับดูแลความมั่นคงทางการเงินของธุรกิจประกันชีวิตในกรณีที่จะมีการจัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตในประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่

1. การกำหนดเงินสำรองประกันชีวิต โดยบริษัทประกันชีวิตจะต้องวางเงินสำรองประกันภัยสำหรับกรรมธรรม์ที่ยังไม่หมดอายุตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด โดยจะต้องวางเงินสำรองส่วนหนึ่งไว้กับนายทะเบียนซึ่งเงินส่วนนี้จะไม่อยู่ในการบังคับคดี ตามข้อกำหนดของประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องการวางเงินสำรองประกันภัย พ.ศ. 2538 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 และมาตรา 24 ของ พ.ร.บ. ประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดว่า บริษัทประกันภัยต้องวางเงินสำรองประกันภัยไว้กับนายทะเบียนเป็นมูลค่าร้อยละ 25 ของเงินสำรองประกันภัย

2. การกำหนดขนาดเงินกองทุน¹⁶ ในปัจจุบัน รัฐมีนโยบายที่จะปรับเพิ่มขนาดของเงินกองทุนให้สูงขึ้น โดยบริษัทประกันชีวิตต้องดำรงเงินกองทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ของเงินสำรองประกันชีวิต แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ต่ำกว่า 500 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทประกันชีวิตจะต้องปรับขนาดของเงินกองทุนให้เป็นไปตามเงื่อนไขภายในระยะเวลา 3 - 5 ปี อย่างไรก็ตาม แนวนโยบายดังกล่าวได้รับการต่อต้านจากบริษัทประกันชีวิตรายย่อยเป็นอย่างมาก ซึ่งจุดประสงค์ของการเพิ่มขนาดเงินกองทุนดังกล่าว คือ การส่งเสริมให้ธุรกิจประกันชีวิตของไทยมีขนาดใหญ่ขึ้น การที่บริษัทประกันชีวิตมีขนาดเล็กทำให้บริษัทประกันชีวิตของไทยไม่สามารถพัฒนาบุคลากร การบริหาร การจัดการ และการพัฒนาเทคโนโลยีในการประกันชีวิตได้ เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการปรับนโยบายดังกล่าว ก็คือ การเพิ่มขนาดของเงินกองทุนดังกล่าวจะช่วยให้การกำกับดูแลธุรกิจประกันชีวิตมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย เนื่องจากบริษัทประกันชีวิตขนาดใหญ่มีแนวโน้มที่จะบริหารแบบ

¹⁶ พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 มาตรา 27

มีอาชีพนอกจากการบริหารธุรกิจแบบครอบครัว และการที่บริษัทประกันชีวิตมีขนาดใกล้เคียงกันมากขึ้น ยังทำให้สามารถกำหนดเงื่อนไขในการลงทุนหรือการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยได้ง่ายอีกด้วย

3.การกำหนดหลักทรัพย์ประกัน ตาม พ.ร.บ. ประกันชีวิต พ.ศ. 2535 มูลค่าของหลักทรัพย์ประกันที่บริษัทประกันชีวิตต้องวางไว้กับนายทะเบียนต้องไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท เนื่องจากหลักทรัพย์ที่ใช้วางกับนายทะเบียนนั้น ใช้เป็นหลักประกันในการจ่ายเงินผลประโยชน์ตามสัญญาประกันชีวิตให้แก่ผู้เอาประกันชีวิต เมื่อมูลค่าหลักทรัพย์ประกันมีจำนวนน้อยจึงไม่อาจที่จะเป็นหลักประกันที่ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อตัวบริษัทประกันชีวิตได้ และหากเกิดความเสียหายขึ้นจริง บริษัทประกันชีวิตก็จะไม่สามารถชดเชยให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตได้ การให้เพิ่มมูลค่าของหลักทรัพย์ประกันดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ และเพื่อเป็นหลักประกันที่เพียงพอต่อประชาชน

4.การกำหนดเงื่อนไขการลงทุน¹⁷ เนื่องจากการลงทุนเป็นหัวใจสำคัญและเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งของธุรกิจประกันชีวิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์หรือเพื่อทดแทนส่วนที่ขาดทุนจากการประกันชีวิต เนื่องจากเงินที่นำไปลงทุนนั้นคือส่วนของเบี้ยประกันชีวิตที่ได้รับจากผู้เอาประกันชีวิตซึ่งต้องจ่ายล่วงหน้า และเงินสำรองประกันภัยและเงินกองทุนของบริษัทประกันชีวิต การลงทุนที่มีประสิทธิภาพจึงทำให้บริษัทประกันชีวิตได้รับผลตอบแทนดีและไม่ต้องเสี่ยงต่อการสูญเงินลงทุน นำมาซึ่งความมั่นคงทางการเงินของบริษัท ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2544 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทประกันชีวิต มีผลให้ยกเลิกประกาศกระทรวงเรื่องเดียวกัน ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2542 สาระสำคัญของประกาศดังกล่าว กล่าวโดยสรุป คือ การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์บางประการที่เป็นข้อกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตสามารถทำธุรกิจอื่นได้ นอกเหนือจากการรับประกันชีวิต ได้แก่ การเพิ่มประเภทการลงทุน โดยอนุญาตให้บริษัทประกันชีวิตทำสัญญาซื้อขายตราสารอนุพันธ์และให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ได้ การลดประเภทการลงทุน คือ การลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลที่มีวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายนอกราชอาณาจักร และการปรับสัดส่วนการลงทุนในตราสารต่างๆ ให้สอดคล้องกับความเสี่ยง

¹⁷ อำนวย วงศ์พินิจโรดม, "หลักเกณฑ์การลงทุนประกอบธุรกิจของบริษัทประกันชีวิตที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันการณณ์," วารสารกรมการประกันภัยฉบับรอบ 23 ปี : 89-94.

5.การกำหนดระบบการเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System)¹⁸ ซึ่งเป็นระบบที่ทำให้การกำกับดูแลธุรกิจประกันชีวิตมีประสิทธิภาพ ทำให้ทราบถึงสถานะภาพของบริษัทประกันชีวิต ซึ่งระบบการเตือนภัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ภาค ได้แก่ ภาคสถิติข้อมูลและภาควิเคราะห์ข้อมูล

ภาคสถิติข้อมูล ประกอบด้วย งบการเงินแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับธุรกิจประกันชีวิต

ภาควิเคราะห์ข้อมูล คือ การนำข้อมูลภาคสถิติมาดำเนินการวิเคราะห์ พิจารณา ทบทวน สรุปผล ให้ความเห็น ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อผลในการกำกับธุรกิจประกันชีวิต

การวิเคราะห์ธุรกิจประกันชีวิต มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำกับการดูแลธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงทางการเงินและมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การวิเคราะห์จึงต้องวางระบบให้ปฏิบัติงานได้เป็นขบวนการและครบวงจร ประสบการณ์ของผู้วิเคราะห์ที่มีความชำนาญ และมีประสบการณ์ในการตรวจสอบจะช่วยให้การวิเคราะห์ตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น ปัจจัยที่สำคัญในการวิเคราะห์อีกข้อหนึ่ง ได้แก่ ความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และมาตรฐานของข้อมูลในรายงานประจำปี รายงานประจำเดือน ประกอบกับจำนวนข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินต้องมีจำนวนมากพอเพื่อใช้ในการวิเคราะห์

6.การกำหนดมาตรฐานทางบัญชีและผู้ตรวจสอบบัญชี¹⁹ การจัดทำรายงานบัญชีให้มีมาตรฐานเดียวกันจะเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบ การวิเคราะห์เปรียบเทียบและการเตือนภัย ทำให้การกำกับดูแลธุรกิจประกันชีวิตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการจัดทำรายงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันนั้น ควรใช้บังคับกับทุกบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย รวมตลอดถึงสาขาบริษัทประกันภัยต่างประเทศและนายหน้าประกันภัย ในส่วนของผู้ตรวจสอบบัญชี พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 มิได้กล่าวถึงโทษของผู้สอบบัญชี ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีรู้อยู่แล้วว่าฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการไม่ตรงต่อความเป็นจริง แต่แสดงความเห็นว่าถูกต้อง ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ซึ่งใช้งบการเงินและรายงานการสอบบัญชีเป็นหลักในการตัดสินใจ และเนื่องจากโทษตามกฎหมายอาญาก็เป็นโทษที่เบาเกินไป นั่นคือ ระวังโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้น

¹⁸ เดิมสุข บุญภักดิ์, " การพัฒนาระบบการเตือนภัยของธุรกิจประกันภัย," วารสารการประกันภัยครบรอบ 19 ปี: 74-87.

¹⁹ เดิมสุข บุญภักดิ์, " ระบบการควบคุมภายในของธุรกิจประกันภัย," วารสารการประกันภัย 117 (มกราคม-มีนาคม

จึงควรกำหนดโทษทางอาญาของผู้สอบบัญชีของบริษัทประกันภัยให้สูงกว่าโทษที่กำหนดไว้ และให้อำนาจแก่คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมธุรกิจประกันภัย ในการเพิกถอนใบอนุญาตในการสอบบัญชีบริษัทประกันภัยของผู้สอบบัญชีหากผู้สอบบัญชีมีพฤติกรรมทุจริต

7. การปรับปรุงหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริมให้เกิดระบบ Corporate Governance²⁰ ขึ้นในบริษัทประกันชีวิต เนื่องจากการกำกับดูแลการลงทุนของทรัพย์สินประกันชีวิต กรรมการประกันภัยจำเป็นต้องปรับปรุงวิธีการกำกับดูแลจากเดิม ที่มุ่งตรวจดูว่าบริษัทประกันชีวิตปฏิบัติผิดจากกฎระเบียบอย่างไรบ้าง เป็นระบบที่เน้นการควบคุมความเสี่ยงที่บริษัทประกันชีวิตประสบระบบการกำกับดูแลดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยระบบการดำเนินงานภายในของบริษัทประกันชีวิตที่มีความโปร่งใส มีการควบคุมภายในที่ดี มีการป้องกันการทุจริตในทุกระดับ และบริษัทรวมทั้งพนักงานมีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กฎหมาย จรรยาบรรณต่างๆ อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพราะบริษัทประกันชีวิตเป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่ง จึงจำเป็นต้องมีระบบงานภายในที่ทำให้สาธารณชนเชื่อมั่นได้ว่าบริษัทประกันชีวิตมีการบริหารงานที่น่าไว้วางใจ มีระบบที่สามารถป้องกันความเสียหายจากการประมาทเลินเล่อและการทุจริตของเจ้าหน้าที่ทุกระดับชั้นได้

การกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ สามารถลดจำนวนบริษัทประกันชีวิตที่ไม่มั่นคง และเพิ่มความแข็งแกร่งของธุรกิจประกันชีวิตในภาพรวม อย่างไรก็ตาม ไม่มีมาตรการใดที่ได้ผลอย่างสมบูรณ์ในการป้องกันมิให้บริษัทประกันชีวิตแห่งหนึ่งแห่งใดประสบความล้มเหลว ดังนั้น การกำหนดมาตรการรองรับโดยการจัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต (The Assured's Protection Fund) เพื่อคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตในกรณีที่บริษัทประกันชีวิตล้มเหลวในการประกอบธุรกิจจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างความเชื่อถือให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนได้

5.2.2 การแก้ไขหรือตรากฎหมายใหม่เพื่อรองรับการจัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต

ในการตรากฎหมายเพื่อรองรับการจัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต จำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มีบทบัญญัติที่ว่าด้วยเรื่อง ดังต่อไปนี้

²⁰ กองนโยบายและระบบสารสนเทศ, "หลักคำคัญการประกันภัย," วารสารการประกันภัย 105 (มกราคม-มีนาคม 2545) : 36-37. ซึ่งแปลและเรียบเรียงจาก International Core Principles Methodology ของ International Association of Insurance Supervisors (IAIS)

1. นิยามเพื่อความชัดเจนว่ากองทุนเพื่อคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตคืออะไร

กองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต (The Assured's Protection Fund) คือ เงินที่รวบรวมจัดตั้งขึ้นเป็นกองทุนไว้สำหรับชดเชยให้แก่ผู้เอาประกันชีวิต หรือผู้รับประโยชน์ตามภาวะผูกพัน และความรับผิดที่บริษัทประกันชีวิตมีต่อผู้เอาประกันชีวิตตามสัญญาประกันชีวิตในกรณีที่บริษัทประกันชีวิตตกอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ หรืออยู่ในสภาพที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว (insolvency) หรือล้มละลาย (bankruptcy) หรือปิดกิจการ ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ในการเป็นหลักประกันในการคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต โดยเจ้าหนี้อื่นของบริษัทประกันชีวิตที่ไม่ใช่ผู้เอาประกันชีวิต (assured) หรือผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิต (policyholder) เช่น เจ้าหนี้เงินกู้ตามสัญญากู้ยืมเงินย่อมไม่อาจได้รับชำระหนี้จากเงินกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต และด้วยเหตุที่กองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตมีวัตถุประสงค์เช่นนี้ ในบางประเทศ²¹ จึงเรียกกองทุนในลักษณะนี้ว่า Policyholder's Protection Fund หรือกองทุนคุ้มครองผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัย

การกำหนดขนาดของเงินกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตนี้ เป็นการกำหนดขนาดของเงินกองทุนโดยปรับตามความเสี่ยง (risk-based capital model)²² ซึ่งเป็นการกำหนดเงินกองทุนขั้นต่ำตามขนาดและความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิต ซึ่งเงินกองทุนที่ปรับตามความเสี่ยง (risk-based capital) นี้พิจารณาจากความเสี่ยงในเรื่องต่อไปนี้

1. ภัยที่เกิดจากการบริหารจัดการทรัพย์สินของธุรกิจ (Asset Risk)
2. ภัยที่เกิดจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับการรับประกันภัย (Underwriting Risk)
3. ภัยที่เกิดจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับการใช้คืนผลประโยชน์ตามสัญญาประกันชีวิต (Claim Administration Risk)
4. ภัยที่เกิดจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์และการให้กู้ยืม (Credit Risk)

²¹ ประเทศญี่ปุ่น, ประเทศอังกฤษ และประเทศลัตเวีย

²² เดิมสุข บุญภิรักษ์, " ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อบริษัทประกันภัย," วารสารการประกันภัยครบรอบ 24 ปี: 50-54.

5. ภัยที่เกิดจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการลงทุน (Interest Rate Risk)

6. ภัยทั่ว ๆ ไป (General Business Risk) เป็นภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโดยคาดไม่ถึง เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ความปลอดภัยของเงินกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต ควรสัมพันธ์กับความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิตและอยู่ในระดับที่พอเพียงเหมาะสมตลอดเวลา (remain adequate at all time)²³ ต่อความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น หากมีการออกกรมธรรม์ประกันชีวิตมาก ความเสี่ยงมากขึ้น เบี้ยรับประกันชีวิตมากขึ้น เบี้ยประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตต้องจัดสรรเข้ากองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตย่อมมากขึ้นตามส่วน จึงทำให้เป็นหลักประกันที่สอดคล้องกับความเสี่ยงอย่างแท้จริง

2. หมวดที่ว่าด้วยกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต ซึ่งมีบทบัญญัติให้มีการจัดสรรเบี้ยประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตได้รับเข้ากองทุนฯ การรับรองให้กองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามขอบเขตของกฎหมาย การใช้เงินของกองทุน และเจ้าหน้าที่ผู้มีสิทธิได้รับชดใช้จากเงินกองทุน ผู้มีสิทธิจัดการกองทุน การแยกกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตออกจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลาย

กองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตควรมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เพื่อให้กองทุนมีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบตามขอบวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดในกฎหมาย ซึ่งกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตสามารถดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างเป็นอิสระ และคล่องตัวผ่านคณะกรรมการจัดการกองทุนโดยไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมการประกันภัย รวมทั้งมิได้เป็นหน่วยงานภายในของกรมการประกันภัย ดังเช่นที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเป็นหน่วยงานภายในของธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ การจัดการกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตจำเป็นต้องอาศัยระบบการดำเนินงานภายในที่โปร่งใส มีการควบคุมภายในที่ดี มีการป้องกันการทุจริต หลักสำคัญที่ควรยึดถือปฏิบัติ คือ การบริหารแบบบรรษัทภิบาล

²³ เรื่องเดียวกัน.

(corporate governance)²⁴ ซึ่งการบริหารแบบบรรษัทภิบาล หมายถึง การที่มีระบบบริหารจัดการที่ดีตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานแห่งความเป็นธรรม (fairness)

การใช้เงินจากกองทุนและสิทธิหน้าที่ของกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้เงิน ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ คือ จำกัดเจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิได้รับชำระเงินจากกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตให้ได้รับเฉพาะผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิต และผู้เอาประกันชีวิต รวมถึงบุคคลอื่นที่มีสิทธิได้รับชดใช้ตามความผูกพันของบริษัทประกันชีวิตตามสัญญาประกันชีวิตเท่านั้น โดยจะมีสิทธิได้รับชำระหนี้ก็ต่อเมื่อสินทรัพย์ (Assets) ของบริษัทประกันชีวิตที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวนั้นไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ให้ได้ และเพื่อให้เงินกองทุนประกันชีวิตสามารถคุ้มครองเจ้าหน้าที่เป็นผู้ถือกรมธรรม์ได้อย่างแท้จริง จำเป็นที่จะต้องตรากฎหมายเพื่อแยกเงินกองทุนนี้ และจะต้องไม่นับรวมอยู่ในกองทรัพย์สินของลูกหนี้ตามความหมายของกฎหมายล้มละลาย ดังนั้น เจ้าหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่ผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิต จะไม่มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตนี้

3.ประกาศของกระทรวงพาณิชย์ โดยอาศัยอำนาจของรัฐมนตรีประจำกระทรวงเพื่อกำหนดรายละเอียดอื่นในเรื่องกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตราร้อยละของเบี้ยประกันชีวิตที่จะต้องจ่ายเข้ากองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต การลดหรือเพิ่มอัตราเบี้ยประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะต้องจัดสรรเข้ากองทุนฯ

เงินของกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตเป็นเงินที่จ่ายโดยบริษัทประกันชีวิต จากเบี้ยประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตได้รับในอัตราร้อยละ (percent) ของเบี้ยประกันชีวิตที่ได้รับ²⁵ โดยใช้อัตราไม่เกินร้อยละ 1 เป็นมาตรฐานในการกำหนดการเรียกเก็บเงินเข้ากองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต และควรกำหนดไว้ด้วยว่าเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้หรือบริจาคให้กองทุนฯ และที่ตกเป็นของกองทุนฯ ไม่ว่าจะโดยกฎหมายหรือโดยทางนิติกรรม รวมทั้งดอกผลของกองทุนฯ ย่อมถือเป็นส่วนหนึ่งของกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตด้วย

²⁴ กองนโยบายและระบบสารสนเทศ, "หลักสำคัญการประกันภัย," วารสารการประกันภัย 105 (มกราคม-มีนาคม 2545) : 36-37. ซึ่งแปลและเรียบเรียงจาก International Core Principles Methodology ของ International Association of Insurance Supervisors (IAIS)

²⁵ ตามกฎหมายประกันภัยของประเทศญี่ปุ่น, ประเทศสหรัฐอเมริกา, ประเทศอังกฤษ, ประเทศลัตเวีย, ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศมาเลเซีย

ธุรกิจประกันชีวิตมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการบริหารงาน และการจัดระบบ การบริหารงานของการรับประกันชีวิต รวมถึงถึงการรักษาค่าผลประโยชน์ของผู้เอาประกันชีวิตให้ สามารถได้รับคืนจำนวนเงินเอาประกันชีวิตตามสัญญาประกันชีวิต และความมั่นคงทางการเงิน ของธุรกิจประกันชีวิต เพื่อให้ผู้เอาประกันชีวิตได้รับความคุ้มครองอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนา รูปแบบและเงื่อนไขการคุ้มครองให้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และ เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้เอาประกันชีวิตในการให้ความคุ้มครองต่อทรัพย์สิน ชีวิตและ สุขภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการให้ความคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต โดยหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจ ประกันชีวิตได้สร้างความแข็งแกร่งของบริษัทประกันชีวิตด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การกำหนดรูปแบบ ขององค์กร การกำหนดเงินทุนและเงินกองทุนขั้นต่ำ การจัดสรรเงินสำรองประกันภัย การเปิดเผย ข้อมูลทางการเงินและการตรวจสอบการดำเนินงานและข้อกำหนดเกี่ยวกับการลงทุน ซึ่งการกำกับ ดูแลที่มีประสิทธิภาพสามารถลดจำนวนบริษัทประกันชีวิตที่ไม่มั่นคง และเพิ่มความแข็งแกร่งของ ธุรกิจประกันชีวิตในภาพรวม อย่างไรก็ตาม ไม่มีมาตรการใดที่ได้ผลอย่างสมบูรณ์ในการป้องกันมิ ให้บริษัทประกันชีวิตแห่งหนึ่งแห่งใดประสบความล้มเหลว ดังนั้น การกำหนดมาตรการรองรับโดย การจัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต (The Assured's Protection Fund) เพื่อคุ้มครองผู้ เอาประกันชีวิตในกรณีที่บริษัทประกันชีวิตล้มเหลวในการประกอบธุรกิจ จึงเป็นมาตรการคุ้มครอง ป้องกันความเสียหาย และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตในการเข้าทำสัญญาประกันชีวิต ได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งการมีกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิตเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับ ธุรกิจประกันชีวิตของประเทศไทย เนื่องจากประชาชนจะมีความมั่นใจในความมั่นคงของบริษัท ประกันชีวิต เพราะหากบริษัทประกันชีวิตมีปัญหาในเรื่องสภาพคล่องทางการเงินหรือล้มละลาย หรือปิดกิจการ จนไม่อาจรับผิดชอบจำนวนเงินเอาประกันชีวิตตามสัญญาประกันชีวิต ผู้เอาประกัน ชีวิตก็ยังสามารถได้รับชดใช้จากกองทุนคุ้มครองผู้เอาประกันชีวิต